

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2021-1291

22.12.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Sykepleier – forhindret at pasient falt - rygg smerter – skadeevne - forenelighet – årsakssammenheng.

Forsikrede (sykepleier) forhindret at en pasient falt i 2017. Hun fikk smerter i ryggen, og arbeidsgiver opprettet en avviksmelding samme dag. Forsikrede oppsøkte lege 8 dager etter hendelsen, men var i kontakt med lege på telefon i forkant. Rådgivende lege konkluderte med at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen og senere ryggplager. Kravet om skadeevne og forenelighet var ikke oppfylt. Saken reiste spørsmål om det var årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager, samt forsikredes nedsatte arbeidsevne. Nemnda bemerket at det syntes usikkert om vilkåret om skadeevne var oppfylt. MR viste ingen skaderelaterte funn og ifølge rådgivende leges vurdering ville varigheten etter et slikt traume maksimalt vedvare noen uker. De plagene forsikrede hadde i dag var ikke forenelige med det man vet om medisinsk traumatologi. Det var ikke fremlagt noen sakkyndige erklæringer i saken. Forsikrede hadde ikke hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (kreftsykepleier, f. 1965) ble utsatt for en arbeidsulykke 25.4.17, da hun skulle forhindre at en pasient falt. Hun fikk smerter i ryggen.

Det ble opprettet en avviksmelding internt samme dag som hendelsen fant sted. Forsikrede var borte fra jobb 26.4.17 med egenmelding, og har opplyst at hun ringte fastlegen for å få en time. Hun tok første ledige time som var 2.5.17. Det fremgår av journalnotat fra legetimen:

Hun fikk akutte rygg smerter da hun skulle løfte en pasient for en uke siden. Fortsatt smerter, ikke utstrålende smerter.

US: Normal bev i alle plan. Normal kreft, sens, og refl.

Myalgisk paravertebralmuskl lumbalt bilateralt.

V/T: Ikke mistanke om radikulopati. Henvises kiropraktor. Gis smertestillende til natten.

Forsikrede var hos kiropraktor 3.5.17:

51 år gammel kvinne som jobber som kreftsykepleier.

Problemstilling: Langvarig plaget med smerter til lavrygg samt til midtrygg.

Akutt forverret forrige tirsdag da pasient forløftet seg. Smerte da primært da mellom skulderblad og ned til lavrygg.

Fremprovoseres av stillesittende på stol og langvarige stillinger liggende.

Tidligere brukt NSAIDs (voltarol) med god effekt.

Beskriver seg selv som ganske aktiv kvinne (trener variert: ski/fjellturer etc) og føler dette holder henne i gang. Smertene fremprovoseres av statiske posisjoner samt ved tynge fysisk arbeid på jobb. (løft av pasienter etc, ofte i flektert pos.)

Beskriver ingen utstrålende smerter til ekstremiteter.

Forsikrede ringte fastlegen 4.5.17, og det følger av journalnotat at hun ringte for å be om time for sykemelding, men at det ikke var noen ledige timer. Hun fikk beskjed om å ta kontakt dagen etter.

Forsikrede var deretter borte fra jobb 7.5.17 og 12.5.17 med egenmelding.

Forsikrede fikk legetime 22.5.17, og det fremgår av journalnotat:

Muskulære smerter i rygg, verre etter en yrkesskade for 1 mnd siden. I tillegg sliten av stress på jobb. 50% skm i 1 mnd, trening / oppfølging hos fysioterapeut.

Forsikrede var etter dette sykmeldt 50 % i perioden 22.5.17 til 20.6.17.

Den 2.7.17 ga MR følgende prøvesvar:

L2/L3 og L3/L4: Skivene er lett dehydrerte og bukende uten tegn til rotaffeksjon. Det er små reaktive påleiringer på virvelcorporas dekkplater. De øvrige skivene, virvlene, fasettleddene og fremstilte, distale del av medulla spinalis har normalt utseende. Det er tilfredsstillende plassforhold i spinalkanalen sentralt og lateralt uten tegn til rotaffeksjon.

R: Et par lett bulende skiver uten tegn til rotaffeksjon.

Forsikrede var sykmeldt 100 % fra 7.8.17 til 29.8.17.

I journalnotat 16.8.17 fremgår det at:

Har blitt mye bedre i thoracal-columna: smertene tilnærmet borte. Men fortsatt smerter fra hoftekammen og nedover bakside lår.

Skaden ble meldt til selskapet 24.8.17:

Pas som skulle flyttes fra seng til stol, kom inn på rommet mens 2 andre pleiere holdte på med forflytningen, skulle hjelpe til med å trekke opp buksene. Pas var veldig tung og holdt på å skli i golvet. Hadde ingen kraft i beina. Løftet pas opp i senga igjen. Dette ble for tungt. Vi burde ha brukt heis ved forflytning.

Forsikrede var sykmeldt 60 % i perioden 30.8.17 til 12.10.17.

Selskapet opplyste i brev av 7.2.18 at vilkårene for utbetaling av behandlingsutgifter for yrkesskade var oppfylt, og utbetalte kr 10 265.

Forsikrede har opplyst at hun fortsatte å ha smerter i ryggen, og var helt eller delvis sykmeldt frem til hun gikk over på arbeidsavklaringspenger med yrkesskadefordel 10.9.18.

Rådgivende lege vurderte saken 2.5.19:

Hun får en klassisk muskulær strekk i høyre del av hele rygg / paravertebralt. Normalt vil denne type smerte vare i alt fra timer til uker. Varig endring i muskulatur etter en slik hendelse er omtrent umulig å få til. Til det er det for små krefter i sving. I hennes tilfelle har hun symptomer hele veien, men ikke verre enn at hun er i jobb i 1 mnd. etter hendelsen. Deretter sykmeldes hun 50 % til 20.06.17. Tilleggskommentar er at hun er "sliten av stress på jobb" jfr. fastlegenotat. Friskmeldt 21.06-07.08, og da er det vel en ferie inne i dette tidsrommet. Den 07.08 opplever hun forverring og blir 100 % sykmeldt. I notat 16.08 er det klart anført at *"de opprinnelige smerter i thoracal-columna (midtrygg) er tilnærmet borte. Hoved-symptom er hoftekam/sete/baksete lår"*.

Dette er det samme smertebildet som beskrives i notat fra fys.med. 02.05.18: *"Ved klinisk undersøkelse i dag er det i hovedsak muskulære funn i sete, lyske og lår som peker seg ut, og pasient er spesielt sensitiv for berøring og palpasjon her."*

Slik dette framstår, så er det en lang periode fra hendelsen der hun ikke er smertefri, men i forhold til de 4 vilkår må jeg påpeke følgende;

1. Hendelsens skadeevne; det å få en vridning i paravertebral muskulatur i det man må ta imot deler av vekten fra pasient har beskjeden skadeevne. Neppe nok til å gi varig skade.

2. Akuttsymptomer til stede; i høyre del av columna, som ved en strekk i høyre sides muskulatur. Akuttsymptomene er ikke sterke, hun har ikke behov for sykemelding utover en dag med egenmelding.

3. Brosymptomer; her er det svakere symptomer i starten som underveis forsterkes, men ikke minst endres disse til å omfatte andre deler av det muskulære apparat enn de områder hun hadde plager fra i starten. Det er derfor ikke brosymptomer som korrelerer med det opprinnelige symptombildet.

4. Er symptomer forenelig med det vi forventer av symptomutvikling? Hun har i dag et muskulært smertemønster som er mer generelt og ikke lik de smertene hun hadde opprinnelig.

Muskelspenninger/smerter skyldes et mangfold av faktorer. Alder/ kjønn/ fysisk forfatning/ psykososiale momenter mm spiller inn. Slik jeg oppfatter dette har hun ingen vedvarende skade i muskulatur knyttet til en enkelthendelse i april 2017. Smertebildet er langt mer sammensatt.

Det foreligger ikke årsakssammenheng og ingen VMI. Jeg kan forstå at det for pasienten virker som om alt henger på denne ene hendelsen basert på at det hele på et vis «startet med dette», men jeg velger likevel å se det annerledes.

Selskapet avsto kravet i brev av 28.5.19 med den begrunnelse at det er usikkert om det foreligger årsakssammenheng. Til tross for usikker årsakssammenheng, ble det fremmet tilbud om en minnelig løsning hvor selskapet utbetalte 50 000 kr til dekning av et eventuelt tap i en periode etter hendelsen.

Arbeidsgiver ga 9.7.19 en bekreftelse på at forsikrede hadde hatt behov for tilrettelegging av arbeidsoppgaver, og at tilrettelegging ble gitt.

Forsikrede beskrev hendelsen i skademelding til selskapet 11.7.19 slik:

Pasienten satt på senga da jeg kom inn i rommet, og der var to pleiere sammen med pasienten. Det hadde nettopp stelt pasienten i seng. Pasienten var tung, og de ville ha hjelp til å trekke opp buksene når hun reiste seg og gikk til stolen som stod like ved senga. De to andre pleierne skulle støtte pasienten i forflytningen. I det hun reiser seg opp, svikter beina under pasienten, og hun faller mot golvet. Jeg stod foran pasienten, tok tak rundt henne og løftet henne mot senga. Hun var så tung at jeg ikke fikk henne opp i senga alene, og ble stående med pasienten halvveis opp i senga, og holdt henne der. Jeg kunne ikke slippe henne, da ville hun falt tungt i golvet med hodet mot senga. De to andre pleierne klarte til slutt å hjelpe til slik at vi fikk henne helt opp i senga igjen. Det tok kanskje 10-15 sekunder. Mens jeg stod slik bøyd fremover, kjente jeg det skjedde noe i høyre side av ryggen, noe helt feil. Selv om jeg stod der og visste det var feil, følte jeg meg helt låst. Jeg hadde ikke noe valg der og da.

(..)

Etter hendelsen stivnet jeg i ryggen, og vi omfordelte ansvar slik at jeg skulle klare å fullføre vakta. Det ble sendt skademelding samme dag i Doc Map (... sitt elektroniske avvikssystem), se vedlegg. Ryggsmertene økte på i løpet av natta og dagen etter. Det gjorde vondt samme hva jeg gjorde: sitte, ligge, stå eller gå. Jeg tok da kontakt med Skansen Legekontor (26.04.17) og fikk første mulige ledige time. Arbeidsgiver tilrettela så godt som mulig med endring av arbeidsoppgaver fra første stund. Vi avtalte at jeg kunne bruke enkeltdager med egenmelding, ikke delta i pleie, ha tilrettelagte oppgaver, gå tur ut i arbeidstida. Jeg hadde smerter hele tiden, dag og natt, og ingenting hjalp. Jeg tenkte smertene ville gå over etter hvert, og at lett bevegelse var bra.

Forsikredes advokat avviste tilbud om utbetaling i brev av 14.8.19 hvor det også var vedlagt ytterligere medisinsk informasjon.

Etter gjennomgang av ny medisinsk informasjon opprettholdt selskapet avslaget i brev av 9.9.19.

I e-post av 9.12.19 informerte forsikredes advokat om at tilbudet var for lavt og ikke ble akseptert.

Før nemndsbehandling sendte forsikrede inn en oversikt over planlagt turnus i april og mai 2017, fravær i perioden 01.02.17 - 07.08.2017 samt en oversikt som viste hvor mye fri hun hadde de første ukene etter yrkesskaden.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 25.4.17 og dagens ryggplager. Selskapet er fullt ut ansvarlig for forsikredes skade, og skal betale erstatning for hennes tap og mén etter yfl. Selskapet har ikke opplyst hvilke andre årsaker det mener skal ha forårsaket forsikredes smerter. Det anføres at forsikredes symptomer er forenlig

med det man vet om traumatologi ved slike traumer. Det er allment akseptert viten at smerter kan variere over tid. Forsikrede ble aldri helt bra for deretter å bli dårligere igjen. Smertene har vært til stede hele tiden, men har variert i intensitet. Det er også kjent at en korsryggskade og smerter kan medføre utstråling nedover i lår. Forsikrede har ikke hatt ryggplager forut for skadehendelsen.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og de ryggplager forsikrede har i dag. Skadeevnen ved denne hendelsen er begrenset. MR viser ingen skaderelaterte funn, men forsikrede pådro seg en muskulær strekk i ryggen. Det er ikke noe som skal medføre en varig muskulær skade. Varigheten etter et slikt traume vil variere fra person til person, men maksimalt vedvare over noen uker. Selskapet anfører også at de plagene forsikrede har i dag ikke er forenelige med det man vet rundt medisinsk traumatologi ved et slikt traume. De dokumenterte brosymptomene er svakest i starten og som underveis forsterkes. Smertene endres også til å omfatte andre deler av det muskulære apparatet enn de områdene som forsikrede hadde plager fra i starten. Brosymptomene korrelerer derfor ikke med det opprinnelige sykdomsbildet. Forsikredes vedvarende smerter anføres å skyldes andre årsaker enn traumet.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det er årsakssammenheng mellom hendelsen på jobb 25.4.17 og forsikredes ryggplager i dag.

Rett til yrkesskadeerstatning forutsetter, i tillegg til at hendelsen kan rubriseres som en arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og de anførte plagene. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden.

Det vil foreligge årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager hvis hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Nemnda kan like fullt overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

Det er ikke et absolutt krav at forsikrede må fremlegge en spesialisterklæring. Ved vurderingen av om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng benytter nemnda prinsipper som er trukket opp i rettspraksis.

Selskapet har lagt til grunn at skaden er en såkalt bløtdelsskade, og nemnda kan ikke se at dette er bestridt av forsikrede.

Nemnda vurderer spørsmålet om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng for så vidt gjelder bløtdelsskader på bakgrunn av de grunnvilkår som er trukket opp i rettspraksis, jf. blant annet avgjørelse 2018-220. Disse er at ulykken må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to–tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer, det vil si sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen og plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp, det vil si at sykdomsutviklingen må følge et forløp som er forenelig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente.

I aktuelle sak finner nemnda at kravene om akuttsymptomer og brosymptomer er oppfylt. Første nedtegnelse i aktuelle sak er gjort samme dag, og det er jevnlig journalnotater om forsikredes ryggplager helt fra skadedato og frem til i dag.

Når det gjelder kravet om at hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadeevne, har selskapets rådgivende lege uttalt i sin vurdering at det å få en vridning i paravertebral muskulatur i det man må ta imot deler av vekten fra pasient har beskjedne skadeevne. Normalt vil denne type smerte vare i alt fra timer til uker, men en varig endring i muskulatur etter en slik hendelse er ifølge rådgivende lege omtrent umulig å få til. Etter rådgivende leges vurdering er det for små krefter i sving. Nemnda har ikke kompetanse til å vurdere dette spørsmålet, men legger på bakgrunn av uttalelsen til grunn at det i høyden synes usikkert om vilkåret om skadeevne er oppfylt.

Spørsmålet blir etter dette om det såkalte forenighetsvilkåret er oppfylt. Høyesterett uttalte følgende om dette vilkåret i Rt-1998-1565 på s. 1578:

Sykdomsbildet må være forenlig med det man vet om skader påført ved nakkesleng. Dvs at f.eks. lammelser i armer eller ben som først opptrer måneder og år etter et uhell er ikke forenlig med det man vet om skademekanismen. Det må heller ikke være slik at helsebesværene etter uhellet bare er en fortsettelse av helsebesvær pasienten har hatt før uhellet.

I aktuelle sak viste MR ingen skaderelaterte funn, men forsikrede pådro seg en muskulær strekk i ryggen, noe som ikke skal medføre en varig muskulær skade. Vi viser til rådgivende leges vurdering, og at varigheten etter et slikt traume vil variere fra person til person, men maksimalt vedvare over noen uker. De plagene forsikrede har i dag er ikke forenelige med det man vet rundt medisinsk traumatologi ved et slikt traume. De dokumenterte brosymptomene er svakest i starten og forsterkes underveis. Slik saken er presentert, kan ikke nemnda se at dette vilkåret er oppfylt.

Det er ikke fremlagt noen sakkyndige erklæringer i saken som konkluderer med årsakssammenheng. Dette er ikke et absolutt krav, men slik saken er fremstilt kan ikke nemnda se at det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Tonje Giertsens (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalens (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).